

(Вечерње новости, 30.05.2009)

Економска криза неће зауставити реформу Војске Србије. Као што је председник Тадић недавно најавио, очекујемо да најкасније до 2011. наша земља добије професионалну војску. Можда ће због кризе неки рокови бити продужени, успорена модернизација и опремање, али стандард и обука кадрова неће бити угрожени - поручује генерал-потпуковник Милоје Милетић ексклузивно за "Новости", у свом првом интервјуу од када је у фебруару преузео дужност начелника Генералштаба српске армије.

На питање како је Војска "прошла" у Владиным мерама штедње, генерал Милетић објашњава:

- Припадницима Војске нису умањене плате, али буџет је значајно смањен, за 5,1 милијарду динара. Свесни смо да Војска мора да дели судбину државе. Али, треба имати у виду да свака криза захтева појачавање, а не смањивање безбедносних мера, јер доводи до пораста криминала, корупције, опасности од тероризма.

*** Шта сте рекли председнику Србије, када сте му подносили последњи извештај - шта у овом тренутку представља највећу претњу по безбедност земље?**

- Иако је безбедност у Србији и региону много боља него претходних година, на њу и даље у великој мери утичу наслеђени проблеми из прошлости. Национални, верски, политички екстремизми, поред постојећих економских тешкоћа, отежавају демократизацију и транзицију држава на Балкану. Највећи безбедносни изазов не само за Србију и регион већ за целу Европу је покушај отцепљења аутономне покрајине КиМ.

*** Колику претњу по Србију представљају Косовске снаге безбедности?**

- Око 2.500 припадника КСБ, који су наоружани углавном лаким наоружањем, у овом тренутку не представљају војну претњу за нашу земљу. Међутим, на дужи рок, то може бити потенцијални извор нестабилности. Стварање нових оружаних формација, које не предвиђа ни Резолуција 1244 УН, нити било који други међународни споразум, ремети баланс снага на овим просторима.

*** Који су највећи проблеми у сарадњи ВС са Кфором?**

- Не постоје проблеми у сарадњи. До пре две године, односно до одлуке да се Кфор ангажује на формирању тзв. Косовских снага безбедности, одржавали смо састанке на свим нивоима, заједнички патролирали дуж административне линије, извели неколико вежби, чак имали и заједничке спортске сусрете. И даље реализујемо све те активности, само се не одржавају састанци на високом нивоу, начелника ГШ ВС и команданта Кфора.

*** Пре неколико месеци, министар одбране актуелизовао је питање укидања копнене и ваздушне зоне безбедности. Према вашим информацијама, да ли је то могуће у наредном периоду?**

- Одвијају се одређене политичке консултације око редефинисања војно-техничког споразума са Кфором. Али, у овом моменту тешко је предвидети када ће се то догодити.

*** Да ли је Војска спремна да преузме контролу?**

- Ми смо спремни. ВС има снаге у КЗБ. Услови за њено укидање су се стекли, јер су се прилике у последњих 10 година суштински промениле. Од позиције супротстављених страна, изградили смо позиције партнерских односа.

*** Шта предвиђају Стратегија националне безбедности и Стратегија одбране, које је недавно усвојила Влада Србије?**

- То су најважнији стратешки документи којима се уређује систем одбране. Они дефинишу глобално и регионално безбедносно окружење, потенцијалне опасности по сигурност земље, и одређују мисије и задатке Војске. Након што ова документа прођу верификацију у парламенту, усвојићемо Доктрину ВС, чиме ћемо заокружити правно-нормативни оквир за функционисање Војске.

*** Како коментаришете бројне критике да у овим документима нигде експлицитно не стоји да ли земља треба да уђе у НАТО или да остане војно неутрална?**

- Војска се понаша у складу са одлукама Скупштине, која је децембра 2007. усвојила резолуцију о војној неутралности, тако да су и промене по том питању у надлежности парламента.

*** Да ли је могуће да једна земља, у тренутном распореду геополитичких снага у свету, остане војно неутрална?**

- То је, пре свега, политичко питање. Али, сматрам да је могуће. То потврђује и постојање европских земаља које нису чланице војнополитичких савеза, али су активно укључене у колективни систем безбедности.

*** С друге стране, из врха државе све чешће се чују позиви да Србија интензивира активности у оквиру "Партнерства за мир". На јачање те сарадње указао је и министар Шутановац, приликом сусрета са америчким потпредседником Бајденом...**

- Пре свега, сматрам да је Бајденова посета Србији од изузетног значаја за спољнополитичку позицију наше земље. А учешће у "Партнерству" није ни у каквој колизији са нашом војном неутралношћу. Све националне интересе и циљеве у области одбране можемо да остваримо кроз "Партнерство". Безбедност постаје глобални проблем. Повећава се потреба свих држава да се укључе у један колективни систем безбедности.

*** Које конкретне користи Србија има од "Партнерства"?**

- Учешће у "Партнерству" је државни, а не војни пројекат, и у његовој реализацији учествује више министарстава. Што се тиче ВС, сарађујемо у областима битним за спровођење реформи, као што су обука, школовање и заједничке вежбе, те модернизација и опремање наше војске. Овим активностима јачамо оперативне способности наше војске, у смислу интероперабилности.

* Где се све школују наши официри?

- У САД, Великој Британији, Француској, Немачкој, Италији Турској, Грчкој, Русији... У плану је да у овој години отворимо канцеларију у седишту НАТО у Бриселу, што би требало да нам отвори још веће могућности за шире укључивање наше државе у "Партнерство".

* Управо сте се вратили са састанка начелника ГШ Америчко-јадранске повеље у Тирани. Шта је била главна тема сусрета?

- Чланице иницијативе су Албанија, БиХ, Црна Гора, Хрватска и Македонија, а Србија има статус посматрача. Америчко-јадранска повеља има за циљ да допринесе европској стабилности и безбедности и да унапреди регионалну сарадњу. У Тирани се, између осталог, расправљало и о учешћу земаља чланица у мировним мисијама.

* У којим све међународним мировним мисијама учествују припадници ВС?

- Тренутно у три мисије УН - у Конгу, Либерiji и Обали Слоноваче, са укупно 13 људи. У процедури је ангажовање нашег санитетског тима у мисији ЕУ у Чаду, у саставу норвешког контингента.

* О сарадњи српске војске са руским одбрамбеним снагама не зна се много. На које све начине се одвија та сарадња?

- У овом тренутку она је најразвијенија у области војноекономске сарадње. Током 2008. ремонтвали смо наше авионе "миг 29" у Русији, исто радимо и са одређеним бројем хеликоптера, одређени број наших официра усавршава се у овој земљи... Постоји интерес за јачање војне сарадње и радимо на томе да је унапредимо.

*** Да ли то на било који начин може пореметити сарадњу са НАТО?**

- Не. На крају крајева, и Русија учествује у "Партнерству за мир".

*** Какав је значај вежби, попут "Тисе 2009", у којој су учествовали припадници мађарске, румунске и српске војске?**

- Војне вежбе са суседима су део редовних активности које спроводимо од 2004. На тај начин градимо међусобно поверење, јачамо професионалне везе и регионалну сарадњу.

*** Шта очекујете од Треће конференције начелника ГШ балканских земаља која се у јуну одржава у Београду?**

- Основни циљ је јачање војне сарадње међу земљама чланицама, што доприноси регионалној безбедности. Разматраћемо могућност за извођење заједничких вежби, школовање и усавршавање официра, размењивање искустава...

*** Има ли покушаја да ВС буде злоупотребљена за дневнополитичке обрачуне, и како им се одупирете?**

- Нисам имао таквих притисака. Али, покушаја је, нажалост, било у прошлости. Последњих неколико година припадници ВС нису се појавили ни на једном политичком скупу, ниједним поступком се нису опредељивали ни према једној политичкој опцији.

*** Да ли сте задовољни нивоом деполитизације у ВС?**

- Политика треба и мора да се бави системом одбране, али само у складу са Уставом и законима о одбрани и Војсци. Мислим да смо се кроз процес трансформације изборили да се кадровска политика води на прави начин и да прави људи дођу на права места.

*** Како коментаришете поједине замерке да цивилна контрола оружаних снага још није на задовољавајућем нивоу?**

- Шта је то Војска урадила у последњих неколико година, а да није било у складу са званичном државном политиком? ВС је апсолутно под цивилном и демократском контролом. Уосталом, на колегијуму Министарства одбране много је више цивилних, него униформисаних лица.

*** Како вратити поверење грађана у војску, као и некадашњи углед, који је годинама урушаван?**

- Ја сам из генерације официра која је прошла све тешке околности које су задесиле нашу војску - распад СФРЈ, оптужбе да је губила ратове, покушаје политичких злоупотреба, процесуирање командног кадра у Хагу... Да би политика оправдала себе најлакше је било оптужити војску да је за све крива. А војска није била у стању да се супротстави одређеним политичким утицајима. Али, углед и имиџ војске у друштву је значајно поправљен, то показују сва истраживања. На наш конкурс за пријем 2.200 војника по уговору, пријавило се више од 6.600 људи, а за 70 места у Војној гимназији конкурише 895 младих.

*** Како бисте оценили вашу сарадњу са министром одбране Шутановцем?**

- Професионално и коректно.

*** Да ли су службе које обезбеђују председника Тадића направиле пропуст у случају "бомбашког пада" Драгана Марића у зграду Председништва Србије?**

- Марић није успео да уђе у заштићени део зграде. Будите уверени да "Кобре" успешно раде свој посао и да је председник безбедан.

*** На које радно место у ВС је генерал Здравко Понош распоређен, након што је разрешен дужности начелника ГШ?**

- Решење статуса генерала Поноша је у надлежности председника Србије. Непосредно после разрешења користио је годишњи одмор и након тога се вратио на посао.

*** Многе очи упрте су у Војску и око завршетка сарадње са Хагом...**

- Не постоји ниједан разлог да очи буду упрте у нас. Сада је, ваљда, свима јасно да ВС не скрива ниједног хашког оптуженика. То је ствар коју треба да заврше надлежне државне службе, а не Војска.

(Разговарала Данијела Милинковић)